

המדרינה זה אני!

מיסחר ותעשייה, לטובת כיסו הפרטי, זה יכול להזיק לאינטרסים של המדינה. שהרי השר עלול לקבל החלטות המקדמות את עסקיו הפרטיים, אך המזיקות למשק הלאומי. גם אם אינו מדע לכך, אין אדם רגיל יכול להשתחרר מן האינטרסים שלו. מתחת לסף ההכרה ישפיע האינטרס רס הפרטי שלו על החלטותיו המדיניות.

זה ברור וגם אריק שרון מבין זאת. אלא כמה דברים אמורים? בכך-אדם רגיל, כמו ייגאל הורביץ. גידעון פת, יצחק מודעי ודומיהם. אך מה כל זה נוגע לאדם בלתי-רגיל, אחד ברור, כמו אריק שרון? היכן יכול להיות כאן ניגוד-האינטרסים?

הוא בשך הכל רוצה להמשיך ב"אורח-חייו" — ואורח-חייו היא להחזיק בחוותו ולהתעשר. אומנם, איש אינו מונע זאת ממנו. הרי בסך הכל טוענים כלפיו שבמקרה זה עליו לנטוש את מקומו ליד שולחן-הממשלה.

אבל גם דרישה בזאת מתאימה רק לאדם רגיל. איש בלתי-רגיל כמו אריק שרון אינו יכול לנטוש את מקומו בממשלה, מפני ש-הוא יודע שהמדינה זקוקה לו.

פרשת החוזה של אריק היה תקדים בימי המישר הקודם, כאשר כיהן משה דיין כשר-הביטחון. באותם הימים גילינו, כי דיין אינו עוסק רק בתחביב של חפירות ארכיאולוגיות בלתי-חוקיות, אלא שהפך גם סוחר בינלאומי בעתיקות — לא רק בעתיקות שמצא בחפירותיו ושלקח לעצמו בניגוד לחוק, אלא גם בעתיקות שקנה בשוק. לצורכי מיסחר.

הגיוני לא זועזע את גורדה מאיר ואת ממי שנתה. הן עברו עליו לפרייהום. כאשר העליתי את הפרשה בכנסת, זה עורר זעם רב. לא נגד שר-הביטחון, חלילה, על שניצל את מעמדו הממלכתי ואת שמו הציבורי לעשיית עסקים, אלא נגד חבר-הכנסת, שהיתה לו החוצפה להעלות דברים כאלה. גם אז נאמר: הרי דיין הוא גיבור לאומי! איך אפשר להטריד גיבור-לאומי בקטנות, כגון חוקי המדינה?

מישפטי בחוקים וגיליתי, לתימהוני, שאין בישראל חוק האיסור על שרים לעסוק בעסקים פרטיים. התייעצתי עם גדולי המומחים לחוק, וגם הם נדהמו להיווכח שאין חוק כזה. עד אז היה הכל בטוחים שאכן קיים בישראל חוק האיסור עסקים פרטיים של שרים.

ניסחתי הצעת-חוק ברוח זו, והעליתי אותה בכנסת. על פי דרישת שר-המישפטים דאז, י. שימשון שפירא, היא הורדה מסדר-היום.

כאשר הקים את הליכוד ושמואל תמיר הפריע לו, הוא דרס את תמיר. במילחמת יום-הכיפורים פתח במילחמת-הגנרלים עוד ביום הראשון של המלחמה, ודרס כל מי שעלול היה להפריע לו לצאת מן המלחמה כמנצח הבלעדי — דויד אלעזר, שמואל גונן, חיים בר-לב, אברהם אדן. חלקו בניצחון הצבא בדרום היה חשוב אך מצומצם — אולם בתודעת הציבור נקבע כי הוא נחל את הניצחון לבדו, כענק בין גמרים. אחרי המלחמה ניסה לדרוס את שימרון פרט, כדי לתפוס את מקומו במישרד-הביטחון, ואת מוטה גור, כדי לקבל לידיו את שרביט הרמטכ"ל. מאז המהפך הוא מנסה לעשות את אותו הדבר לעזר וייצמן.

לאדם נורמלי יש כל מיני עכבות, המפריעות לו לדרוך על גופות. אפילו הפוליטיקאי המצוי, שהוא יצור

לואי ה-14: האבא הרוחני

בלתי-מוסרי בעל-עצמו, עלול לחוש מדי פעם, בשעות הקטנות של הלילה, רגשי-בושה כלשהו. לפחות מחשש "מה יאמרו הבריות", לא כן אריק שרון. כי אריק פשוט יודע שכאשר הוא דורס אדם העומד בדרבו, הוא פועל לטובת המדינה. שהרי טובת המדינה מחייבת שאריק שרון יתקדם, במהירות מירבית, לקראת המנהיגות העליונה. מכיון שרק הוא יכול להציל את המדינה ולהגשים את הציונות, הרי כל מי שמפריע לו, ולוא גם לשעה קלה בלבד, להגיע אל המנהיגות — הריהו פושע כלפי המדינה, עוכר ישראל ומחבל בציונות. ואין להתחשב בו. חובתו של אריק היא לסלק אותו בכל האמצעים, גם האכזריים ביותר. ההימנעות מכך תהיה בבחינת התאכזרות כלפי המדינה. האויבה הציונות. התבטאויותיו של אריק שרון מעוררות לא פעם זעם ותימהון. מגיין לו החוצפה לקרוא ליריביו בשמות-גנאי כמו "גייס המישי", "מחבלים", "אויבי הציונות" וכיוצא באלה? איד ניתן לסבול דמגוגיה מרושעת שכזאת? ודא עונה על דעתו של איש כי אריק שרון מדבר בכנות גמורה ונוראה. הוא באמת מאמין שבזי שם שרביט זה אישית מפריע לזי מדינה ולציונות, ועל כן מן הדין לראות בו כוגר, מחבל וסוכן-אויב.

על רקע זה יש להבין את פרשת החוזה המפורסמת. אין אריק מתנגד עקרונית למסקנות של ועדת-אשר, המחייבות שרים לוותר על עסקיהם הפרטיים. בהחלט לא. גם בעיניו הדבר ראוי ונחזק, בכל הנוגע לשרים רגילים. אבל אריק שרון אינו שר רגיל, וככל לא עונה על דעתו שהדברים חרים גם עליו. איזו סתירה יכולה להיות בין ניהול חוותו ובין האיני-טרס העליון של המדינה? הרי זה אבסורד גמור! אומנם, לגבי שר רגיל עלול להתעורר מצב של ניגוד-אינטרסים. אם שר-המיסחר-התעשייה מנהל מן הצד עסקי

צ'רלי רגלי, צ'רלי — מי יסיר עפר מעיניך? אני מתכוון לצ'רלי וילסון, זה שקראו לו צ'רלי-שד-המכונות, להכריז מאולת-עשייה אמריקאי אחר שנשא את אותו השם. צ'רלי וילסון נבחר על-ידי הנשיא דווייט אייזנהואר לתפקיד שר-הביטחון של ארצות-הברית. אחרי שהוכיח את כישוריו כמנכ"ל חברת-הענק, ג'נרל מוטורס. בארצות-הברית — בניגוד לישראל — אין השרים אחראים לפני הקונגרס, אלא לפני הנשיא בלבד. אולם המינוי שלהם טעון אישור הסנאט, וזה — בניגוד לכנסת — חוקר היטב מי האיש אשר הנשיא מבקש להטיל עליו אחריות לאומית.

בין השאר מבקש הסנאט לדעת מה רכיו שו, והאם הוא עשוי להתעשר מכהונתו הרמה. בשעת חקירתו של צ'רלי וילסון נבחר, כי הוא מחזיק בידיו חבילה גדולה של מניות ג'נרל מוטורס — חברה שיש לה עסקים רבים עם מישרד-הביטחון. הסנאטורים לא היו מוכנים להשלים עם מצב זה, וחקרו את צ'רלי המיסכן שתייערב על ניגוד-האינטרסים הפוטנציאלי. לבסוף התפוצץ צ'רלי מהיר-החיתה, והטיח בפני הסנאטורים את הפסוק שהפך סיסמה של תקופה: "מה שטוב לך, ג'נרל מוטורס" טוב לארצות-הברית!

הדברים נאמרו בחמימות. צ'רלי וילסון ביקש רק לומר, כי גורלה של חברת-הענק קשור בגורל המשק הלאומי, אך המלים הובנו כפשוטן: שארצות-הברית היא מעין חברת-יב של ג'נרל מוטורס. התגובה היתה מוחצת. אמרת-הכסף גרמה סערה ציבורית. צ'רלי וילסון נאלץ למכור את כל המניות שלו, תוך הפסד אישי עצום. הותקנו כללים חדשים המונעים, מאז ויודיא-אייריסים כלשהו, מי שמבקש כיום להיות שר בממשלת ארצות-הברית חייב לוותר על כל עסקיו.

מ יקררה של אריק-בעל-החוזה חמור לאיך-שעור ממיקרהו של צ'רלי-שד-המכונות. שהרי אריק אינו בעל-מניות בחברה, אשר ניהולה מסור בידי אחרים. הוא ואשתו הם הבעלים הכולניים של עסק מישפחתי, והם גם המנהלים אותו. (הטענה שלא אריק מנהל את החוזה, אלא אשתו לילית, יכולה רק להצחיק את מי שמכיר את בני-ההוגן בחיים הציבוריים בישראל יש מעט זוגות שבהם קיים יחס כה הדיק ושיתפות כה מלאה. כמו אצל זוג השרונים. כימעט שניתן לומר: אריק ולילית — חד הם.)

יש התמהים על תגובתו של אריק שרון על הטענות המושמעות נגדו. יש הרואים בכך שא של שחיתות. חבר-כנסת מסויים טען שזהו שיא של חוצפה (דאח החוק לפרוויזור) על השרים. כי אריק מצפצף על כל העולם האמת שונה. כדי להבין אותה, צריכים להכיר את אישיותו המיוחדת של אריק שרון. אילו היה אריק עונה על הטענות בגילוי-לב, הית חוזר על אימרת-הכסף של צ'רלי, במהדורה ישראלית: "מה שטוב לאריק שרון — טוב למדינת-ישראל!"

הוא היה אומר זאת בכנות גמורה. הוא מאמין בכך.

דמה לי שזהו המפתח לכל מעשיו, העשויים להי בין, להדהים ולקומם כל מי שאינו שותף לאמונה זו. האדריכל פראנק לויט רייט, מחולל המהפכה באדריכלות המודרנית, התלוצץ פעם: "בשלב מוקדם בחיי הית חי צריך לבחור בין הצניעות ובין הושר. בחרתי ביושר". אריק שרון אינו מושפע בהומור, וגם לא כל-כך בצניעות. היא אל יחד מושלם מול בחירה כזאת. כי אריק פשוט יודע — יודע מאז ומעולם — שאין כל הכרז בין טובת המדינה וטובתו האישית. הרעיון המועקה עתה, כאילו יכולה להיות סתירה בין השתיים, מדהים אותו. איך זה יכול להיות?

שהרי לאריק עצמו ברור לחלוטין, כמו אור השמש בצהרי יום-קיץ בחוות-שיקום, כי אריק שרון הוא איש היחיד המסוגל להנהיג את ישראל, לפקד על צה"ל, להתוות את דרכה של המדינה ולבצע את אשר יש לבצע. המלך לואי ה-14, "מלך-השמש" הצרפתי, אמר בשע-תו: "המדינה — זה אני!" הוא לא רצה להתפאר. הוא קבע עטות עובדה, שהיתה ברורה לא לגמרי. לא להינם הפיצו אנשיו של שרון את הי סיסמה, "אריק מלך ישראל". כמו לואי ה-14 משוכנע גם אריק ה-1 כי המדינה — זה הוא. רק מי שחדור לחלוטין באמונה שכזאת מסוגל לעשות את אשר עושה אריק שרון. מאז עלה על הכמה הציבורית, הוא דורס כל מי שמנסה לעמוד בדרבו.